

تأثیرات حج فراتر از بعد دینی است/تأثیر حج در تقویت دیپلماسی معنوی

یک پژوهشگر و استادی لبنانی تأکید کرد که تأثیرات موسم حج و مناسک آن تنها به بعد دینی محدود نمی‌شود، بلکه فراتر از این مسئله است و به فرصت مهمی برای از بین رفتن اختلافات دینی و تقویت گفتگو میان ادیان تبدیل می‌شود.

به گزارش روابط عمومی مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، خانم «فدوی عبدالساتر» استاد و پژوهشگر لبنانی در وینار «کنگره حج، فرصتی برای بسیج علیه ظلم جهانی» که امروز (سه‌شنبه) به همت مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی برگزار شد، گفت: میلیون‌ها نفر از مسلمانان از فرهنگ‌ها و ملیت‌های مختلف در موسم حج به عنوان یکی از بزرگترین تجمعات دینی جهان شرکت می‌کنند تا مناسک خود را در فضاها روحانی و معنوی و برابری به جا آورند.

عبدالساتر خاطرنشان کرد: تأثیرات این مناسک تنها به بعد دینی محدود نمی‌شود، بلکه فراتر از این مسئله است و به فرصت مهمی برای از بین رفتن اختلافات دینی و تقویت گفتگو میان ادیان تبدیل می‌شود؛ اما در کنار تأثیر مناسک حج بر روابط میان ادیان، حج تغییرات ریشه‌ای در خود فرد ایجاد

می‌کند به طوری که با روح جدید مبتنی بر محبت و تسامح برمی‌گردد و او را به سمت نشر این روحیه در جوامع خود سوق می‌دهد که به نوبه خود به کاهش نزاعات و تقویت تفاهم میان فرهنگ‌ها و ادیان مختلف کمک می‌کند.

وی افزود: بنا براین، حج می‌تواند به ابزار موثری در زمینه ابتکار عمل‌های گفت‌وگو میان ادیان مختلف از طریق تقویت تفاهم متقابل و تقویت ارزش‌های مشترک و تشویق به همکاری میان جوامع دینی تبدیل شود. اولاً در مناسک حج، همه حجاج صرف نظر از پیشینه‌های قومی نژادی اجتماعی با هم برابرند. هنگامی که حجاج در محیطی دور هم جمع می‌شوند که مبتنی بر همکاری و همبستگی است، این امر، تسامح و همزیستی مسالمت‌آمیز را تقویت و در آنها نهال روحیه احترام متقابل را می‌کارَد که می‌تواند بر تعاملات آنها خارج از موسم حج تاثیر بگذارد.

این پژوهشگر لبنانی ادامه داد: مسلمانانی که از مناطق مختلف جهان به حج می‌روند، می‌توانند منعکس کننده ارزش‌های واقعی اسلام باشند که مبتنی بر صلح و برابری است که این امر به نوبه خود به رفع ذهنیت‌ها و تصورات منفی منجر شود.

وی اظهار داشت: متأسفانه ذهنیت منفی درباره ادیان وجود دارد و برخی به آن به عنوان افیون ملت‌ها نگاه می‌کنند، حج این ذهنیت و تصور منفی را از بین می‌برد و به پایه‌ریزی روابط مثبت با پیروان ادیان دیگر کمک می‌کند. بنا براین، حج، فرصت ارزشمندی را برای اصلاح این نگرش و ذهنیت منفی ایجاد می‌کند.

عبدالساتر گفت: می‌خواهم به نکته مهمی اشاره کنم، اینکه مناسک حج از شعائر اسلامی است و با وجودی که مختص مسلمانان است؛ اما تاثیرات حج، حتی غیر مسلمانان را هم در برمی‌گیرد به ویژه از طریق بحث و بررسی‌هایی که قبل و بعد از این سفر روحانی حج صورت می‌گیرد، بسیار پیش می‌آید که حج به وسیله بحث و بررسی در رسانه‌های جهانی تبدیل می‌شود و این امر باب گفت‌وگوی سازنده درباره ادیان مختلف را باز می‌کند.

این استاد لبنانی خاطرنشان کرد: همچنین باید به این نکته اشاره کرد که در سایه نزاعات دینی و سیاسی در برخی مناطق جهان، حجاج می‌توانند در تقویت دیپلماسی معنوی نقش ایفا کنند، به طوری که حج فرصت دیدار نمایندگان جوامع مختلف بر محور ایمان مشترک و تفاهم متقابل را فراهم می‌کند و می‌تواند نقطه آغازی برای حل بسیاری از اختلافات باشد که این امر حج را به وسیله موثر برای تقویت

صلح جهانی تبدیل کند، بنابراین نحوه استفاده از این امور و فعال‌سازی آن اهمیت دارد.

وی افزود: همچنین باید به احیای ارزش‌هایی همچون تواضع، برابری و اخلاص در موسم حج اشاره کرد که این ارزش‌ها بر همه سنت‌های دینی تاثیر می‌گذارد و رهبران ادیان مختلف می‌توانند از طریق پرداختن به این ابعاد جهانی، میان اقدامات اسلامی و ادیان دیگر با تمرکز بر اهداف روحانی و معنوی مشترک پیوند برقرار کنند.

این بانوی پژوهشگر لبنانی گفت: همچنین می‌توان به ارائه ابتکار عمل گفت‌وگو میان پیروان ادیان مختلف و برگزاری همایش‌ها با شرکت علمای ادیان مختلف پرداخت تا اهمیت حج در ادیان مختلف روشن شود و این تبادل افکار و اندیشه‌ها می‌تواند به تقویت احترام متقابل منجر شود و مفاهیم و تصورات اشتباه و منفی درباره اسلام و حج را برطرف و اصلاح کند.

وی افزود: غیر مسلمانان می‌توانند از طریق برنامه‌های فرهنگی و فیلم‌های مستند یا بازدید از اماکن تاریخی با حج آشنا شوند. خاطرات و روایت‌های حاجی که به کشورهای خود برمی‌گردند، می‌تواند به ابزار موثری برای گفت‌وگو میان پیروان ادیان تبدیل شود که به تبادل تجربه‌ها از طریق مقالات و شبکه‌های ارتباط اجتماعی می‌پردازند. همه این موارد به برجسته‌سازی ارزش‌های وحدت و تغییر کمک می‌کند که حاجی از آن الهام می‌گیرد و بر مومنان از ادیان مختلف تاثیر می‌گذارد.

عبدالساتر افزود: این نکات و موارد به جوامع دینی این امکان را می‌دهد که به بحث و بررسی حج و مسائل مربوط به آن بپردازند، حاجی می‌تواند به ابزار موثری برای ترویج ارزش‌های صلح و همزیستی و در نتیجه برای تقویت گفت‌وگو میان ادیان و مشارکت در پایه ریزی جامعه جهانی منسجم‌تر و مبتنی بر تفاهم بیشتر تبدیل شود.